

Kultur Gävleborgs årsrapport 2022

Viktiga verksamhetshändelser

Organisation

Verksamhetsområden

BIBLIOTEKSUTVECKLING

Större projekt och arrangemang

HelGe-dagen samarrangemang med länets folkbibliotek för alla personal i HelGe-samarbetet. Bollnäs bibliotek stod som värd för dagen.

Barnens rätt på bibliotek filmpaket för kompetenshöjande insatser inom barnrätt. Producerade i samverkan mellan Biblioteksutveckling och 4 regionala biblioteksverksamheter.

Basnivå för folkbibliotekens digitala tjänster och service

Demokratiska bibliotek samverkan mellan bibliotek, regionala verksamheter i Norrland.

Metoden Läs på recept har tagits fram i samarbete med andra verksamheter inom Region Gävleborg och har implementerats i hela länet. Tillsammans med Sveriges kommuner och regioner har metoden spridits nationellt.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Mik-jam med inriktningen barn och unga.

Digital delaktighet en demokratifråga Konferens i samverkan med SPF och vuxenskolan för politiker, tjänstemän, bibliotekspersonal och medlemmar i pensionärsorganisationerna.

Mediekonferensen 2022 Konferensen arrangeras för sjätte gången i samverkan med Region Östergötland och Sveriges Depåbibliotek och lånecentral.

Tjänstedesign för bibliotekschefer

Utredning

Forskningsprojekt - omvärldsbevakning på folkbibliotek Bibliotekshögskolan i Borås genomför en studie om vilken omvärldsbevakning som bibliotekspersonal på folkbiblioteken

genomför. Projektet är i samvekan mellan flera regionala biblioteksverksamheter.

Regional biblioteksplan 2023-2026

CROSSMEDIA

Större projekt och arrangemang

Crossmediaverksamheten har under året i huvudsak verkat genom och i samarbete med andra verksamheter.

Att utforska VR på olika sätt har skett tillsammans med biblioteksutveckling. Både inom ramen för ett länsövergripande MIK-jam och i form av besök och prova-på tillfällen på folkbibliotek. I samverkan med Världsarvet Hälsingegårdar presenterades en spelifierad version av upplevelsen *Bortom Åa* på kunskapsdagen.

Deltagandet i *Nordic Point Network*, ett projekt om VR och världsarv, har också varit en viktig verksamhet under hela året tillsammans med både Världsarvet Hälsingegårdar och verksamhetsutvecklaren för Film.

Ett annat projekt som präglat crossmedia-verksamheten har varit *Spelkultur samverkan Mellansverige*, ett projekt som ägs av Region Dalarna med Region Gävleborg som samverkanspart. Projektet är 3-årigt och har stöd från KUR. Spelkulturprojektet syftar till att fortbilda tjänstepersoner och politiker i ämnet spelkultur, skapa nätverk mellan föreningar och institutioner samt undersöka förutsättningarna för ett regionalt uppdrag inom spelkultur.

Anordnade konferenser och mötesplatser

En mindre nätverksträff för crossmedia-kreatörer fick ersätta den konferensen Storytech som mötesplats för professionella. Ny konferens planeras istället våren 2023.

Utredning

DANS

Större projekt och arrangemang

- Fortbildning Dans för hälsa instruktörer i Bollnäs kommun (fokus ungdomars mentala hälsa, metod går helt kort ut på att flytta fokus från negativa tankar till fysisk rörelse. Framgångsrikt arbetssätt i många kommuner och Regioner, kostnadseffektivt).

- 6 produktioner på skolturné i länet

- Residens:

Verksamheten har samarbetat med *Le Scénario*, i Ljusdal, Philip Berlin är dansare och koreograf verksam både i Sverige och internationellt. Hans koreografiska arbeten har visats på såväl Théâtre de la Ville i Paris som Scenkonstmuseet och Dansens hus i Stockholm.

I samarbete har också ”*BRITA – Blod, svett och stål*” i Sandviken, Erika O’Neills (dansare och koreograf) modiga föreställning om Brita Hansdotter genomförts – En driven kraftkvinna som genom hårt arbete lade grunden för ett av vår tids största stålindustrier -Sandvik.

- Sommarданsturné Gävleborg ”Vision” av koreografen Linda Blomgren. Ungdomar har dans som sommarjobb, studerar in och visar verket av Blomgren.
- Bollnäs Dansar (workshop, ungdomsläger och offentlig föreställning *Folk – dans och turer om figurer*)
- Inspirationsläger för unga och verksamma dansledare i Gävleborg i Ovanåkers kommun
- Koreografitävlingen Skapa Dans – skapandeworkshops inför, regionfinal och deltagande i riksfinal.
- Planering och förberedelser för start av ungt danskompani
- Offentliga föreställningar i samarbete med andra aktörer:
Impuro
Solitude
Jag bär hela jorden med min sorg
Mobiliserad
Samvaron
Lyssna när jag dansar

Konferenser och mötesplatser

- DansDialog, nätverksträffar för yrkesverksamma och dansintresserade i länet, både fysiskt och online
- Workshop för verksamma ca 5 stycken

FILM

Större projekt och arrangemang

Biotalang-satsning

Ett interregionalt projekt mellan Region Värmland, Film i Dalarna och Region Gävleborg, med stöd från Kulturrådet samt Folkets Hus och Parker och Våra Gårdar. Syftet med projektet är att ta fram en pilotmodell för hur landsortsbiografer kan stärka sina strukturer och arbetsmetoder, för att uppnå en hållbar biografdrift. Tre biografer i varje region har valts ut, Svea bio i Delsbo, Rio bio i Ockelbo samt Bergsjögården i Nordanstigs kommun i Gävleborg. Gemensamt med en anställd biografkonsult arbetar biograferna utifrån sina lokala förutsättningar och sätter individuella mål för att utveckla sin verksamhet genom bl.a. testbäddar, fortbildningar och nätverkande. Projektet startade i september 2022 och är tänkt att vara treårig.

Talent to Watch kortfilm

Ett projekt som med stöd av Svenska filminstitutet syftar till att hitta nya filmröster i Gävleborgs län. Projektet sker i samarbete med studieförbunden Studieförbundet och Bilda. Under årets delades 200 000 kronor inom ramen för stödet till totalt åtta filmprojekt. Projektet

kunde genom sin utformning stötta både nya filmare och professionell, och bidra till ökade möjligheter för barn och unga att skapa rörliga bilder.

Talent to Watch långfilm

Ett projekt som Region Gävleborg genomfört tillsammans med Region Västernorrland och Region Jämtland/Härjedalen. Projektet har stöd från Svenska Filminstitutet och syftar till att främja långfilmutveckling i hela landet. I Gävleborg blev det tydligt att projektvecklingsstöd var välkommet under pandemin då de särskilda stöden utlystes och långfilmsutveckling var överrepresenterat bland ansökningarna. Det nya stödet genom *Talent to Watch* visade sig vara lika efterfrågat och det inkom 14 ansökningar om stöd. Totalt fördelades 170 000 kr till fyra stödmottagare. Projektet kunde genom sin utformning stötta både nya filmare och professionella.

Regional film på Cineasterna

Ända sedan HelGe-biblioteken införde Cineasterna som streamingtjänst för sina låntagare har det funnits en tanke att tillgängliggöra regionalt producerat film för allmänheten genom Cineasterna, särskilt filmer som fått filmstöd genom Kultur Gävleborg. Under hösten 2022 köptes specifika visningsrättigheter för ett antal kortfilmer med anknytning till länet, med mål att lansera dessa under våren 2023 på Cineasterna.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Konferensen och inspirationsdagen Animera i förskolan

Som en del i arbetet med Kamerans ABC och MIK bland barn och unga arrangerade filmverksamheten tillsammans med Gävle kommun dagkonferensen Animera i förskolan. Konferensen riktade sig till förskole- och kulturskolepersonal i hela länet. Det blev en både välbesökt och lyckad dag.

Föreläsingar och nätverksträffar

I samarbete med Studieförbundet arrangerades bland annat en återstartsnätverksträff för filmare. I samband med att vi kunde starta upp verksamheten igen provades i Maj en ny form där filmarna fick en inspirationsföreläsning i fortbildningssyfte och sedan fick chansen att kort presentera sina egna projekt inför gruppen för ytterligare erfarenhetsutbyte.

EXIT filmfestival

För andra året i rad var Sandviken och Bio Grand spelplats för den regionla filmfestivalen och mötesplatsen Exit. På festivalen hade länets filmare även chansen att få ”speeddejta” Svenska Filminstitutets kortfilmskonsulent och presentera sina projekt.

Norrland brinner

Tre filmare representerade Gävleborg i det talangprogram som Region Gävleborg arrangerar tillsammans med Norrlandslänen. Norrland Brinner är ett två dagar långt interregionalt talangprojekt som sker i Sundsvall under Filmfest Sundsvall.

Uppsala Kortfilmsspitch och talangdagarna

Region Gävleborg är samarrangör till Talangdagarna och pitchen under Kortfilmsfestivalen i Uppsala. Genom att konsultera huvudarrangören, sitta med i urvalet för talangdagarna samt

arrangera och leda workshopen för pitchen skapar filmverksamheten interregionala möjligheter och mötesplatser för länets filmare att utöka sina nätverk.

Andra viktiga regionala samarbeten inom produktion och talang

12 ungdomar representerade Gävleborg på Novemberfestivalen i Trollhättan. En talang representerade Gävleborg på Talangveckan på Fårö.

Fortbildningsinsatser

Under 2022 anordnades två större fortbildningar inom filmverksamhet. En **kurs i VFX och colorgrade** gavs i Kilafors hos företaget So This Is Why. Kursen startade under 2021 men avslutades 2022.

Introduktion till Professionellt manusförfattande heter den kurs och workshop som leddes av den yrkesverksamme Peter Lindblom från Hudiksvall i slutet av 2022 (och början av 2023). Båda kurserna hade begränsat antal platser och högt söktryck.

Gemensamt med dessa insatser är att de skapar nätverk mellan professionella och semiprofessionella aktörer i länet. Genom att anlita regionala företag kan de bredda sin verksamhet och hitta nya talanger samtidigt som länets filmare ökar sin kunskapsnivå.

Mentorsverksamhet

Under 2022 gjorde filmverksamheten en test av mentorsverksamhet i samband med regionala filminspelningar och/eller projektutveckling. I ett av fallen tilldelades tre unga deltagare från projektet Filmstigen en mentor var i samband med filminspelningen Bara lite längre. Ett annat exempel var en filmare som själv tilläts hitta en mentor för hjälp med dennes manusutveckling. Kultur Gävleborg gav i båda dessa fall dels filmerna stöd från ordinarie stödprogram utöver mentorsstöden.

Konsulentstöd till HelGe-biblioteken, projekt för mer film på biblioteken

I fyra år stöttade verksamhetsutvecklare för film med fokus på visningsfrågor HelGe-biblioteken i ett projekt som fått medel genom Stärkta Bibliotek. Projektets mål var att öka filmens närvaro på biblioteken genom fortbildningar för bibliotekspersonal, teknikinköp och möjlighet till mer filmrelaterad programverksamhet. Under hösten 2022 genomfördes två fortbildningstillfällen inom filmpedagogik och eget skapande med ipad. Biblioteken arrangerade också två HelGe-gemensamma filmveckor under titeln "Filmströmmar" med en mångfald av olika visningar, filmcirkel och workshops för barn och unga. Detta projekt avslutades i slutet av 2022.

Utredning

HEMSLÖJD

Större projekt och arrangemang

Slöjden, skogen och hållbarheten, ett interregionalt slöjdresidens

Som ett led i att stärka professionellas kulturskarpares villkor och skapa bättre förutsättningar för deras arbete, genomfördes i början av september ett slöjdresidens i Fågelsjö. Residenset

var ett samarbete mellan Dalarna, Uppsala, Gävleborg, Västmanland, Värmland och Örebro län. 36 personer sökte till residenset och nio slöjdare från de sex länen valdes ut. Kriterier var att deltagarna slöjdade med material från skogen med fokus på ett hållbart skogsbruk och företagande, samt att de var intresserade av att diskutera hållbarhet utifrån Agenda 2030.

Lin för livet

Som en del i att öka kunskapen om lin och linnetextiler, har en vandringsutställning producerats av hemslöjdskonsulenter/verksamhetsutvecklare från Dalarna, Gävleborg, Kalmar, Stockholm, Västra Götaland och Östergötlands län. Utställningen hade vernissage i början av september på VÄV2023 i Halmstad. Nu visas den i södra Sverige och under hösten i år kommer den att visas på Ljusdalsbygdens Museum.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Slöjd Håller – digital temavecka om Slöjd, skog och hållbarhet

I samarbete med kollegorna i ”Tvärslänen”, Dalarna, Uppsala, Gävleborg, Värmland, Västmanlands och Örebro län, har Slöjd Håller-veckan genomförts digitalt i slutet av mars. Temat var slöjd, skog och hållbarhet, som en form av upptakt till sommarens gemensamma slöjddresidens med samma tema. I programmet ingick sju föreläsningar, två open call inför residenset, en filmvisning och ett klimatsmart quiz, allt med koppling till skog i en vid bemärkelse och miljö. Aktiviteten genomfördes för tredje gången och har blivit ett årligen återkommande evenemang som fler län har visat intresse för att ansluta sig till.

Korgseminarium

En mötesplats för korgmakare och andra intresserade har genomförts i form av ett korgseminarium på Hälsinglands Museum. Det genomfördes i samarbete med projektet ”Korgen lyfter”, Sörmlands museum, Hemslöjden, Hälsinglands Museum, Studieförbundet Vuxenskolan och Kultur Gävleborg. Temat var ”Hur för vi traditionell korgkunskap vidare?”. Omkring 45 personer deltog på plats i seminariet och drygt 50 stycken deltog via länk.

Dräktdag i Järbo

En dräktdag genomfördes i Järbo i samarbete med Gästrike- Hälsinge Hembygdsförbund och Järbo Hembygdsförening. Hembygdsföreningen presenterade sitt digitaliseringsprojekt, där äldre dräktmaterial skannas in och läggs ut på föreningens hemsida samtidigt som det kompletteras med ny information, nya mönster och arbetsbeskrivningar. Berit Eldvik, tidigare chef för textilavdelningen på Nordiska Museet, förläste om dräkttyger som importerades från Norwich under 17- och 1800-talen. Dagen avslutade med en dräktparad, där olika varianter av Järbodräkten visades. 55 personer kom till Folkets Hus i Järbo och 20 stycken deltog via länk.

1 KVM LIN

Två linberedningsträffar arrangerades i länet, speciellt inbjudna var de som deltog i 1 KVM LIN förra året. Första träffen på Erik-Anders i Söderala samordnades med jubileumsdagen Världsarvet Hälsingegårdar 10 år, vilket gav en blandad publik av intresserade åskådare och de som gärna ville prova på att bråka, skäkta och häckla lin. Den andra träffen arrangerades i början av juli på Forngården i Delsbo, dit ca 10 linodlare kom för att bereda sitt rötade lin. Rötningen är den svåraste delen av beredningen men samtliga deltagare hade lyckats bra eller mycket bra med den processen.

Forum Hemslöjd

I samarbete med Länsmuseum Gävleborg och Gästrike- Hälsinge Hembygdsförbund arrangerades Forum Hemslöjd på museet i Gävle. Temat var ”Hur synliggör vi slöjden i skogen?” Moderator för forumet var Gunilla Kindstrand. Föreläste gjorde Anders Woxberg, spelman, författare och timmerkonstnär och Claes Larsson, skolad i traditionell träslöjd med gesällbrev i slöjdaryrket – trä. Richard Schill, kulturmiljöpedagog/intendent vid museet visade utställningar utifrån temat skog och trä. I programmet ingick också en presentation av länets nya verksamhetsutvecklare för hemslöjd, Pernilla Ekenståhl. Omkring 45 personer deltog i forumet.

Utredning

Har inte genomförts.

KONST

Större projekt och arrangemang

1, Vandringsutställning: Pia Rönicke - Drifting Woods (Drivande skog)

Konstnären Pia Rönicke har i flera omgångar arbetat med en konstnärlig undersökning av det föränderliga skogslandskapet i Ockelbo. Arbetet har resulterat i en utställning som visats på flera platser i länet och under 2022 på Gunnar Aagaard Andersens konstnärshem *Munkeruphus* i Danmark. Region Gävleborgs verksamhetsutvecklare inom konst var inbjuden för att, tillsammans med Rönicke och intendent Line Kjaer, inviga utställningen.

2, Vandringsutställning: Falnande språk - ur Finnskogen

Vandringsutställningen *Falnande språk - ur Finnskogen* är en fortsättning på det interregionala residensprojekt som inleddes under sensommaren 2020.

Utställningen visades på Länsmuseum Gävleborg under 2022. I samband med utställningsperioden arrangerades en rad program, visningar och workshops. Därefter vandrade utställningen vidare till Konsthallen Meken i Smedbjebacken och kommer senare att visas i Värmland.

Anordnade konferenser och mötesplatser

1, Konstpedagogiskt nätverk

Under 2022 har Kultur Gävleborgs konstpedagog startat upp och bjudit in till ett konstpedagogiskt nätverk i Gävleborg för att stärka konstpedagogiken i länet. Alla som arbetar med konst och pedagogik i länet kommer kunna mötas för bland annat inspiration, gemensamt lärande och samarbeten.

2, Ungdomsrådet/Workshop: Use your hands to see it - Anne Louise Fink och Mo Maja Moesgaard (23 april 2023, Gävle)

Under våren samarbetade Kultur Gävleborg med föreningen Konst i Hudiksvall för att möjliggöra en workshop i samband med att Hälsinglands museums utställning visades.

Konst i Hudiksvalls har ett nyetablerade nätverk/mentorskapsprogram, *Ungdomsrådet*, som har stöd från bl.a. Kultur Gävleborg. De samlar 12 ungdomar i åldrarna 16-20 år från Hälsinglands sex kommuner.

Konstkonsulenterna i Sverige – digital seminarier serie kring konstens villkor

Som en del av den nationella föreningen Konstkonsulenterna i Sveriges interregionala arbetsgrupp kring konstens och konstnärernas villkor har Erik Andrman, verksamhetsutvecklare inom konst vid Kultur Gävleborg, varit med och arrangerat en serie digitala seminarier med inbjudna konstnärer, tjänstepersoner och akademiker.

Studiecirkel: Att leda medskapande processer inom bildkonst och Skapande skola.

I samarbete med Konstnärscentrum och studieförbundet Vuxenskolan arrangerade Kultur Gävleborg en studiecirkel kring att leda medskapande processer inom bildkonst och Skapande skola. Studiecirkeln engagerade 10 professionella konstnärer i en serie av träffar. Utifrån studiecirkeln formulerade varje deltagare sedan ett Skapande skola-projekt som presenterades i samband med utbudsdagar och publicerades på den regionala plattformen för barnkultur Kulimera.se.

Utredning

-

LITTERATUR

Större projekt och arrangemang

Litteraturverksamheten genomförde under våren satsningen ”Månadens författare 2021-2022” och under januari – augusti presenterades åtta regionala författarskap på olika teman, i samarbete med HelGe-biblioteken och P4 Gävleborg Sveriges radio.

Litteraturverksamheten har under 2021-2022, i samarbete med konstsamlingsteamet inom Kultur Gävleborg och med stöd av Statens kulturråd drivit projektet Sätt ord på konsten – Perspektiv på yttrandefrihet. Sandvikens fristadskonstnär Mahdieh Golroo tog i projektet fram nyskrivna texter på persiska (som också översatts till svenska) utifrån verk i konstsamlingen. Texterna och verken har presenterats i utställningen Bortom bilden på Gävle sjukhus.

Litteraturhuset Trampolin i Sandviken har under 2022 haft ett regionalt uppdrag inom litteraturområdet för barn och unga och har producerat en omfattande verksamhet med bl.a. seminarier, fortbildning, framtagande av handledningar och utvecklingsprojekt.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Litteraturverksamheten har varit med och möjliggjort Gävle litteraturfestival den 18-20 november och Gävleborg Poetry Slam i Bollnäs, Hudiksvall och Gävle under senhösten.

Inom ramen för satsningen Månadens författare har fyra fortbildningstillfällen för all bibliotekspersonal i länet genomförts.

En fortbildning i att leda författarsamtal för bibliotekspersonal har genomförts under hösten 2022. 10 personer deltog.

Utredning

-

MUSIK

OFFENTLIG PRODUKTION

Större projekt och arrangemang

- Våren 2022 provades en större digital satsning från Kommunikationsavdelningen för att lyfta kammarmusikföreningar i länet.
- Gemensam utbudsdag för kammarmusikföreningar och FolkmiXarrangörer provas för att skapa nätverk och erfarenhetsutbyte.
- Kammarmusikserien gav konserter via sju föreningar i regionen; (Hudiksvall, Ljusdal, Kilafors, Söderhamn, Ockelbo, Gävle och Sandviken)
- FolkmiX-serien gav konserter via tio föreningar i regionen; (Ockelbo Arrangörsförening, Gävle Folkmusikförening, Utveckling Forsabygden, Forsa Kulturgrupp, Gävle Konserthus, BergKultur, Delsbo Hembygdsförening, Ljusdals Bygdegårdsförening, Långheds bygdeförening, Röda Kvarn Ideella Kulturförening)
- Konsertserier i samarbete med Bollnäs Jazz Club och Gävle JazzClub
- Festivaler i urval; Delsbostämman, Världsarvsjazzen, Bangen Jazz&Blues, Kammarmusikfestivalen i Sandviken, Norrbostämman, Musik vid Dellen, Orbadenstämman, Loses Visfestival, Hälsingeoperan med flera
- Verksamheten har ingått i det nationella projektet ”På turné”, ett samarbetsprojekt för att på ett mer effektivt sätt få ut kvalitativ musik i landet.
- Tillsammans med Folkteatern Gävleborg, Gävle Symfoniorkester och frilansande konstnärer/artister har det utforskande projektet ”Pendula Voice” pågått.
- Implementering av ny musikdatabas initierad

Anordnade konferenser och mötesplatser

Träffar med arrangörsföreningar har genomförts under året.

BARN OCH UNGA

Större projekt och arrangemang

Gemensamma utbudsdagar för scenkonst genomfördes den 11 – 12 oktober på Skottes musikteater i Gävle.

Kultur Gävleborg ingick i det interregionala samarbetet ”Imagine” och har anordnat flera deltävlingar i länet. Ungdomar får framträda under professionella former och får coachning kring att arbeta med musik.

Systrarna Gävleborg, har arbetat med att stärka unga kvinnor inom singer-songwriterområdet. Ett mentorsprojekt med rutinerade och erfarna musiker som coachar yngre.

GUBB, Gävleborgs Ungdoms Big Band, har haft regelbunda repetitionshelger och medverkat vid konserter, bland annat på Bangen Jazz & Blues i Sandviken.

GUF, Gävleborgs Ungdoms Folkband, har haft regelbunda repetitionshelger och medverkat bland annat på flera spelmansstämmor.

Ett samarbete mellan musikproducent och biblioteksutvecklare för ökad tillgänglighet har påbörjats och metoden TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) används.

Rösträtt. Ett arbete för att stärka barns röster och tro på sig själva genom att få barn att sjunga mera på deras egna villkor. Gävleborg ingår i nationellt samarbetsprojekt för att stärka sång på förskolan, ingår i YAM Sweden (Regional Musik Sveriges verksamhet för barn och unga) och är en del av rörelsen Sjungande barn, Kungl. Musikaliska Akademien.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Regionala samverkansgruppen för Barnkultur träffades i Bollnäs den 16 november. (Kultimera)

Utredning

En intern dialog kring arbetet med ungdomsverksamheterna inom scenkonsten har inletts i syfte att skapa ökad likvärdighet.

VÄRLDSARVET HÄLSINGEGÅRDAR

Större projekt och arrangemang

Världsarvet Hälsingegårdar 10-årsjuleum

Jubileumsdagen genomfördes söndagen 12 juni. För att så många besökare som möjligt skulle få tid att upptäcka fler än en världsarvsgård lades ett schema från morgonen med start vid Bortom Åa i Fågelsjö till slutfest på Gästgivars. På varje gård hölls ett högtidstal och kulturinslag, som musik, dans eller slöjd. Föreläsningar hölls på två av gårdarna.

Musikinslagen varierade från folkmusik till opera! Evenemanget nådde omkring 500 besökare på plats, samt ytterligare via lokalpressen.

Filmprojektet ”Det sitter i Världsarvsväggarna”

Tack vare de extra medel som avsatts via Riksantikvarieämbetet för världsarvsimplementering kunde vi tillsammans med Länsstyrelsen producera sju korta filmer om var och en av de sju världsarvsgårdarna. För att väcka intresse och locka en bred publik anlätades byggnadsantikvarie Erika Åberg, känd och uppskattad av en bred allmänhet genom programmet ”Det sitter i väggarna” på SVT. Tillsammans med gårdsägarna ges en inblick inte bara i de sju gårdarna utan också en förmedling om vad som är världsunikt. Produktionen startade 2021 och avslutades under 2022, med filmning av gårdarna Bommars, Pallars, Jon-Lars och Erik-Anders samt slutredigering. Filmerna kommer att vara tillgängliga för alla och ett viktigt led i arbetet med kommunikation och information om världsarvet, som lyfts fram i den nationella strategin för världsarvsarbetet.

World Heritage Scholarship/Residence

Region Gävleborg delade för fjärde gången ut ett världsarvsstipendium/residens. Världsarvsstipendiet är internationellt i syfte att utifrån Världsarvet Hälsingegårdar vidga kontexten i form av konstnärlig utövning, förkovran eller kompetenshöjande/forskande utbyte; allt i den anda som utgår från Unescos intentioner. Till den fjärde utlysningen inkom 52 ansökningar från 20 olika länder varav 25 var nationella och 27 var internationella. Världsarvsstipendiet 2022 gick till konstnären Mikaela Steby Stenfalk som genom sitt konstnärskap kopplar samman Världsarvet Hälsingegårdars dekorationer med interiörer i Världsarvet Notre Dame.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Kunskapsdag för Världsarvet

Kunskapsdag för Världsarvet Hälsingegårdar är en årligt återkommande kunskapskonferens, en heldag för kompetensutveckling och inspiration. Den riktar sig till de som arbetar med, är engagerade och intresserade av Världsarvet Hälsingegårdar; gårdsägare, entreprenörer, politiker, tjänstepersoner, guider, kulturarvsintresserade med flera. Kunskapsdagen innehåller föreläsningar med lokal, nationell och internationell medverkan. 2022 års Kunskapsdag fokuserade kring Världsarvskonventionen då Världsarvet Hälsingegårdars 10-årsjubileum sammanföll med 50-årsjubileet för Unescos Världsarvskonvention. Omkring 80 personer deltog under dagen.

Prescribe Culture

Under 2020 uppmärksammades Världsarvet Hälsingegårdars hemsida av Edinburgh University, som tog kontakt med Kultur Gävleborg med önskemål om ett samarbete inom projektet Prescribe Culture. Projektet syftar till att motverka psykisk ohälsa genom ”social förskrivning” bland annat genom att sprida kunskap digitalt om kulturarv på olika håll i Europa. I mars 2022 hölls en tredje föreläsning från under rubriken: *People and everyday life at the Hälsingland farms during the 1800’.*

Kunskap

Hemsidan www.varldsarvethalsingegardar.se är en viktig publik kanal för förmedling av fakta och händelser när det gäller Världsarvet Hälsingegårdar. Webbplatsen ger även en

utblick till andra världsarv och berättar om syftet med världsarvskonventionen. Även via Världsarvet Hälsingegårdars Facebooksida samt Instagramkonto förmedlas såväl kunskap som information kring världsarvet och aktiviteter.

Guideutbildning

Föreläsning kring Världsarvet Hälsingegårdar hölls vid två tillfällen vid guideutbildningen, Forsa Folkhögskola

- En digital föreläsning inom projektet Prescribe culture (se ”Internationellt”) 23/3
- Presentation av de svenska världsarven på den Nordiska konferensen 6/9

Virtual Reality, VR/360

VR-rummet på Läns museet har tyvärr varit stängt efter pandemin. De uppdateringar som krävs har inte installerats pga ekonomi. Däremot har de VR-headset med 360-graders upplevelser av övervåningarna gårdarna Pallars, Jon-Lars, Bommars och Bortom åa, som togs fram år 2021 distribuerats under 2022 till besökscenter och gårdar.

Nordic World Heritage VR-Network

Arbetet inom Nordic World Heritage VR-Network, finansierat av Nordisk Kulturkontakt, har fortsatt under året. I projektet ingår fem världsarv i Norden – Thingvellir i Island, Röros i Norge, Kongernes Jelling i Danmark, Kvarkens skärgård i Finland och Hälsingegårdarna i Sverige. Syftet är att genom att ta del av respektive världsarvs utveckling när det gäller VR/AR och annan digital förmedling, utveckla metoder och kunskap inom området. Det långsiktiga målet är att så småningom hitta sätt att digitalt knyta samman alla världsarv i Norden/Europa/världen.

Efter den första nätverkskonferensen i Jelling hösten 2021, fortsatte arbetet under 2022 med besök i Kvarkens skärgård i maj samt Thingvellir på Island i oktober. Arbetet med VR/AR på de olika världsarven utvecklas mycket snabbt och under projektets första år har vi tagit del av goda exempel på förmedling, i vissa fall direkt tillämpbara även för världsarvet Hälsingegårdar. I samband med den nordiska konferensen i Rjukan -Notodden fick Världsarvet Hälsingegårdar, som ansvarig för VR-projektet, motta den nordiska världsarvsföreningens pris Nordic World Heritage Award som delas ut till det/de världsarv som arbetat mest föredömligt under året. Motiveringen lød:

”Priset delas ut för innovativt samarbete mellan nordiska världsarv, där nätverket kommer att fungera som ett exempel och inspiration för många andra. Nätverket ger också nya verktyg för att tolka världsarvets värderingar och nå en bredare publik.”

Världsarvspedagogik

Under 2022 övergick de tidigare världsarvspedagogiska projekten till en fast och långsiktig verksamhet genom att två världsarvspedagoger anställdes på de regionala museerna. En heltidstjänst delas mellan Läns museet Gävleborg och Hälsinglands museum. Aktiviteter och pedagogiskt material presenteras på sajten Kultimera.

TVÄRPERSPEKTIV

BARN OCH UNGA

Större projekt och arrangemang

Utveckling av utbudssidan www.kultimera.se för att bygga upp en pedagogingång med information till pedagoger om hur man kan arbeta med elever för att förbereda inför och arbeta efter en kulturupplevelse. Här kommer det även att finnas information om särskilda anpassning/tillgänglighet, lärhandledningar, barnrätt m.m.

Utbud till utbudskatalogen inom Kultimera har tagits fram kontinuerligt för att garantera ett professionellt utbud till länets barn och unga.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Regionala samverkansgruppen för barnkultur med regionala kulturaktörer med varaktigt uppdrag, länets kommuner samt Kultur Gävleborg har haft möten under vår och höst för att sprida information, inspiration, fortbildning och föra dialog kring ämnet barnkultur.

Utbudsdagarna anordnades under både vår och höst för att sprida information om professionellt kulturutbud till länets alla kommuner. Hösten var fokus scenkonst och på våren var fokus de övriga kulturformerna.

Deltagande på Regionnätverk för Barns rätt till kultur.

Modellen Kultimera som tas fram i samråd med länets kommuner utvärderas kontinuerligt för att följa upp eventuella förändringar som sker omkring oss. Dessa utvärderingar har skett genom runda bords-samtal där kommuner, regionala kulturaktörer med varaktigt uppdrag samt Kultur Gävleborg har deltagit.

Inom Kultimera samverkansplattform har regionala kulturaktörer med varaktigt uppdrag samt Kultur Gävleborg träffats kontinuerligt under året för att utveckla samverkanplattformen samt diskutera ämnet barnkultur.

Utredning

Ingen utredningar har genomförts under året.

KULTUR OCH HÄLSA

Större projekt och arrangemang

Anordnade konferenser och mötesplatser

Återkommande nätverksträffar för instruktörer inom Dans för hälsa-metoden i länet.
Ett uppträffstillfälle för instruktörer inom Shared Reading-metoden i länet.
Kultur Gävleborg har medverkat vid Svensk Allmänmedicinsk kongress som genomfördes i Gävle och ansvarade för ett pass om kulturens effekt på välmående.

Utredning

KULTURSKAPARNAS VILLKOR

Större projekt och arrangemang

Två fortbildningar (à 6 heldagar + individuell coachning) inom affärsutveckling för kulturföretag inom besöksnäring.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Utredning

En konsultfirma fick i uppdrag att djupintervjua tjugo stycken kulturföretag i länet och analysera svaren.

SVERIGES NATIONELLA MINORITETER

Större projekt och arrangemang

Kultur Gävleborg har bidragit till att synliggöra Sveriges nationella minoriteters kultur och nationella minoritetsspråk bland annat genom sitt medverkande i planeringen och genomförandet av Minoritetsveckan i Gävleborg, i samarbete med Länsstyrelsen Gävleborg och länets samtliga kommuner. Konserter har producerats. Varje kvartal har ett regionalt urval av kulturutbud kopplat till minoriteterna synliggjorts.

Fem nya poddavsnitt har producerats: ett om främjande av de nationella minoritetsspråken för barn, fyra med fokus på kulturskapare som fick särskilda konstnärliga uppdrag 2021.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Kultur Gävleborg har deltagit i regionala nätverksträffar där tjänstepersoner på Region Gävleborg, Länsstyrelsen Gävleborg och länets kommuner har diskuterat övergripande frågor som gäller de nationella minoriteterna i länet.

Utbildning

Kultur Gävleborg har deltagit i Länsstyrelsen Stockholms och Sametingets referensgrupp för grundutbildning om minoritetslagen där verksamhetens arbete med språkrevitalisering lyfts fram.

ÖVRIGT

STIPENDIER OCH BIDRAGSGIVNING

UTLYSNING SÄRSKILDA UPPDRAG

UTBILDNINGAR INOM KULTURSEKTORN

Större projekt och arrangemang

Sex stycken kulturskapare tilldelas kulturstipendium à 50 000kr.

Två kulturpristagare fick kulturpris.

En kulturskapare fick världsarvsresidensstipendium.

Hösten 2021 fick vi förstärkning från Kulturrådet och arrangerade 20 st fortbildningar för kulturföretagare, några av dem sköts p g a pandemin fram.

Anordnade konferenser och mötesplatser

Kultur Gävleborg har stöttat ett interkommunalt projekt inom Gestaltad livsmiljö samt bidragit till många kunskapshöjande aktiviteter under året.

Den statliga utredningen ”Kreativa Sverige, nationell strategi för kulturella kreativa näringar” besökte länet i april och Kultur Gävleborg anordnade studiebesök hos flera kulturskapare och ett öppet informations- och dialogtillfälle om utredningen.

Årets regionala kulturting genomfördes i Bollnäs tillsammans med Bollnäs kommun.

Utredning

Under 2022 har såväl ny regional kulturplan som regional biblioteksplan antagits.